

СТАНОВИЩЕ

от **проф. д-р Юлиан Куюмджиев**, АМТИИ – Пловдив,

за дисертационния труд на **Калина Василева Георгиева** – докторант към катедра „Дирижиране” в Теоретико-композиторския и диригентски факултет на НМА „Проф. Панчо Владигеров” на тема

„Оркестровото дело в град Шумен от Възраждането до 2017 година”

за присъждане на образователната и научна степен доктор

Дисертационният труд на Калина Георгиева включва увод, три раздела, от които първият съдържа 3 глави, вторият – 2, а третият – 4, заключение, пет приложения и библиография с общ обем от 234 страници.

В увода докторантката определя като обект на своя труд „оркестровото дело в Шумен”, а като негов предмет – „проследяване на цялостното развитие на музикалният живот в град Шумен в сферата на оркестровото изпълнителство от създаването на първия български оркестър в средата на XIX век, до настоящия момент – 2017 г.” (с. 5). Изборът на темата очевидно е свързан с дейността на авторката като диригент на Симфониета Шумен от 2013 г., както и с факта, че тя е родом от този град. Трите раздела на труда логично проследяват в хронологичен план трите исторически етапа в развитието на оркестровото дело в Шумен: първият раздел е посветен на зараждането му от първия български оркестър до Освобождението, вторият – от Освобождението до средата на 20. век, а третият – от средата на 20. век до нашето съвремие. Съобразно с това в увода докторантката посочва редица автори, чиито изследвания са

послужили за основа на труда. Сред тези имена необяснимо защо отсъства авторката на първото изследване върху тази тема – Анна Панчева, чиито труд „Оркестровото дело в Шумен и значението му за музикалното образование в града (средата на XIX – края на XX век)” е публикуван в Шумен през 2014 г. със съдействието на община Шумен. Всъщност това е първото изследване, което обхваща хронологически същите етапи, които присъстват в труда на Калина Георгиева – втората половина на 19. век, първата половина на 20. век и съответно втората половина на 20. век. Калина Георгиева е включила това заглавие в библиографията, но то не е специално посочено в увода. А това е необходимо, още повече, че и в двете изследвания съвсем естествено част от използваните архивни материали, извори и научни трудове са едни и същи.

Подчертавам това, не за да подценявам приноса на Калина Георгиева, а защото при наличие на подобно изследване (наистина в по-малък обем), още повече, че то е издадено, трябва изрично да се разграничи постигнатото вече от новоиздирените факти, новите изводи и обобщения. В по-широк план – в труда на Калина Георгиева липсва обзор на изследванията по темата, а се посочват само имена на автори (впрочем сред тях липсва и Стефан Хърков – също изследовател с принос към музикалната история на Шумен; внимание заслужава например статията му „Да формираш оркестър: към началото на първия български оркестър”, 2004).

Безспорно е, че трудът на Калина Георгиева е богат на исторически факти, извори, архивни документи. Сред приносните моменти в работата са проследяването в самостоятелна глава от първи раздел на предпоставките за възникването на първия български оркестър, преди да се представи неговото създаване и развитие; изясняване значението на дейността на Веселин Спиоров за оркестровото дело в Шумен през XX век;

очертаване на приноса за Държавния симфоничен оркестър в Шумен на личности като Васил Стефанов, Иван Вульпе, Илия Темков, на диригентите на оркестъра Никола Казасов, Филип Ламбев; проследяването на важни изяви на Държавния симфоничен оркестър, съответно на Шуменската филхармония и Симфониета Шумен, които имат значение за изграждане на облика на състава през годините; опитът да се анализира профила на публиката и да се представи дейността в областта на музикалнообразователните концерти. Сред приложенията особено ценни са хронологичната таблица на оркестрите в Шумен (тук би трябвало да се добави младежкият оркестър на Константин Могутин, функционирал през 30-те години), както и списъците на симфоничните оркестри в Шумен след 1944 година с данните за техните състави.

Смятам, че ако трудът бъде издаден, авторката трябва да ясно да разграничи постигнатото по тази тема в предишни изследвания и надграденото от нея. Има случаи, когато използвани от нея архивни документи вече са били обект на научни изследвания, но те не са посочени в текста – такъв е примерът с писмото на арменския пътешественик Минас Пъжъскян, който описва първото театрално представление с музика в Шумен, което е подробно представено и анализирано от Доротея Георгиева още през 2006 г. (вж. Георгиева, Доротея, „Театро“ и музикални изпълнения на шуменска сцена през 1813 г. – В: *Музика – театър. Взаимодействия между универсално и национално*. София: Везни, 2006, с. 14 – 18). Също така трябва да се прецизира цитирането на някои места – например да се разграничат цитатите от Здравка Спирова (например на с. 97, 104, 107, 108 и другаде), защото не е ясно кои от тях са от книгата на Анна Панчева и кои – от разговора на Калина Георгиева.

Авторефератът в обем от 50 страници точно представя съдържанието на дисертационния труд. Авторката е посочила и четири публикации по

темата, последната от които обаче – „Първият български оркестър – една право разбрана цивилизация” не е научна, публикувана е в електронния сайт „Гласове”, без в текста Калина Георгиева да се позовава на съответните литературни източници.

Смятам, че дисертационният труд съдържа редица научно-приложни резултати, които са приноси. Текстът разширява познанията за историята на оркестровото дело в Шумен и обобщава важна информация за съвременното състояние на симфоничния състав в града.

Въз основа на това давам своята положителна оценка за дисертационния труд и постигнатите в него резултати и **предлагам** на уважаемото научно жури да присъди на Калина Георгиева образователната и научна степен доктор в професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство”, специалност „Музикознание и музикално изкуство”.

10 септември 2018 г.

Проф. Д-р Юлиан Куюмджиев